

**[Socialministeren]**

medføre en stigning i efterspørgslen efter dagtilbud. Denne demografisk betingede stigning i efterspørgslen kan opgøres på grundlag af den aktuelle efterspørgsel efter dagtilbud og de befolkningsprognoser, som Danmarks Statistisk udarbejder.

De øvrige forhold, som påvirker efterspørgslen efter dagtilbud, er det imidlertid meget vanskeligt at opgøre, og det er derfor ikke muligt at sige noget præcist om udviklingen i den samlede efterspørgsel efter dagtilbud i de kommende år.

Andelen af børn i de forskellige aldersgrupper, som er indskrevet i dagtilbud, har været stigende i de sidste 20 år. Dækningsgraden for de 0-2-årige er således steget fra 16,0 pct. i 1973 til 48,5 pct. i 1992, for de 3-6-årige fra 30,9 pct. i 1973 til 75,3 pct. i 1992 og for de 7-14-årige fra 4,4 pct. i 1973 til 18,6 pct. i 1992.

Der er mange årsager til denne stigning i efterspørgslen efter dagtilbud. Stigningen i kvindernes erhvervsfrekvens er en af de væsentligste årsager. Erhvervsfrekvensen for kvinder i de fødedygtige aldersgrupper har imidlertid været faldende siden slutningen af 1980'erne og kan derfor ikke forklare den fortsatte stigning i efterspørgslen efter dagtilbud i de senere år.

Den stigende andel af kvinder med længerevarende uddannelse og funktionærstatus har betydning for efterspørgslen efter dagtilbud, da disse grupper i højere grad end andre ønsker et dagtilbud til deres børn. Faldet i deltidsfrekvensen blandt de erhvervsaktive kvinder spiller ligeledes en rolle i denne sammenhæng.

Det stigende antal enlige forsørgere har utvivlsomt også været medvirkende til at øge efterspørgslen efter dagtilbud i de senere år.

Disse forhold kan imidlertid ikke alene forklare den store stigning i efterspørgslen efter dagtilbud, der har fundet sted i de senere år. En væsentlig forklaring er, at der er sket en holdningsændring i befolkningen i forhold til offentlige dagtilbud. Forældre ønsker således ikke kun at få passet deres børn i offentlige dagtilbud i de perioder, hvor de ikke selv er i stand til det på grund af erhvervsarbejde. Mange forældre ønsker et dagtilbud, for at deres børn sammen med andre jævnaldrende børn kan få nogle pædagogisk stimulerende og udviklende oplevelser.

Denne udvikling har samtidig været selvforstærkende. I og med, at flere og flere børn er i dagtilbud, er der færre jævnaldrende børn i nabolaget i dagtimerne, og dermed bliver det vanskeligere at skabe nogle stimulerende og udviklende sammenhænge for børnene i nærmiljøet. Mange forældre ønsker derfor at bevare et dagtilbud for deres børn, selv om de ikke har et egentligt behov for det som følge af f.eks. arbejdsløshed.

Denne tendens er også blevet forstærket af det stigende antal enebørn.

Stigningen i efterspørgslen efter dagtilbud har været særlig markant fra 1991 til 1992. Således steg efterspørgslen efter dagtilbud fra januar 1991 til januar 1992 med ca. 21.600 børn i aldersgruppen 0-14 år ud over den demografisk betingede efterspørgselsstigning, og heraf steg efterspørgslen for aldersgruppen 0-6 år med knap 12.400 børn.

En væsentlig årsag til denne store stigning i efterspørgslen fra 1991 til 1992 har været gennemførelsen af takstreformen i forbindelse med børnepakken og herunder ikke mindst indførelsen af den obligatoriske søskenderabat.

Søskenderabatten har betydet en væsentlig nedsættelse af forældrebetalingen for mange familier med flere børn i dagtilbud og har dermed forøget efterspørgslen. Den har gjort det mindre fordelagtigt for forældrene at benytte alternative private pasningsordninger. Den har desuden gjort det mindre fordelagtigt for forældrene at benytte deltids- og modulordninger og dermed øget efterspørgslen efter heltidstilbud. Og endelig har søskenderabatten nedsat forældrebetalingen for det ældste barn til ofte kun 200 kr. om måneden og dermed mindsket forældrenes økonomiske incitament til at udmelde de ældste børn af dagtilbud.

Takstreformen trådte i kraft 1. august 1991. De seneste opgørelser af antallet af indskrevne børn i dagtilbud og af ventelisterne til dagtilbud er fra januar 1992, hvor takstreformen således kun har virket i 5 måneder. Da virkningen af nedsættelsen af forældrebetalingen som følge af takstreformen først vil slå fuldt igennem efter en vis periode, er det højst sandsynligt, at stigningen i efterspørgslen efter dagtilbud er fortsat i løbet af 1992 og også i et vist omfang vil fortsætte i de kommende år. Dertil kommer, at den maksimale forældrebetaling er